Jaargang 116. Woensdag, 29 April 1857. No. 51.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant is verzonden *Bijblad* no. 3, inhoudende: **PUBLICATIËN van BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*,** als: 1) *Verordening op het Beurtveer tusschen Groningen en Stroobos;* — 2) *Inschrijving voor de Schutterij;* — 3) *Uitreiking van de Beschrijvingsbiljetten voor de Personele Belasting;* — 4) *Aangifte van de Tenten, Kramen, enz. voor de Kermis;* — 5) *Uitgifte van de Verklaringen voor het Patentregt.*

Herbesteding.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, bij enkele Inschrijving op nieuw aan te besteden:

Het **BOUWEN** van een **WALMUUR** en van een **PIJLER** enz. aan en in de **Noorderhaven** bij de Kijk-in-'t Jatstraat.

De Voorwaarden van Herbesteding zullen van heden ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het BUREAU van FABRIJKAGE, alwaar tevens de BEGROOTING van KOSTEN ter inzage ligt.

De op Zegel geschreven INSCHRIJVINGSBILJETTEN, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, moeten vóór of op **Woensdag den 29sten April 1857** aan het Raadhuis worden bezorgd.

De opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op **Donderdag den 30sten April 1857,** des voormiddags te tien uur, in een der Vertrekken van het Raadhuis.

De Bestekken zijn van af heden verkrijgbaar ter SECRETARIJ dezer Gemeente, tegen betaling van 50 Cts.

GRONINGEN, 25 April 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE** in de Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de belanghebbenden, dat de **AANGIFTE** van **KINDEREN,** voor welke TOEGANG tot de STADS- of ARMENSCHOLEN dezer Gemeente tegen den 1sten September 1857 verlangd wordt, zal moeten geschieden in den loop der maand MEI aanstaande, bij den Onderwijzer der Nieuwe Ooster-Stadsschool, **H. SUIDINGH.**

GRONINGEN, 27 April 1857.

Namens de Schoolcommissie voornoemd:
A. OUDEMAN,
Secretaris.

De **PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE** in de Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van de Ingezetenen dezer Gemeente, dat eerstdaags, overeenkomstig art. 11 van het Reglement op het Lager Schoolwezen in deze Gemeente, vastgesteld den 29sten September 1817, zal worden overgegaan tot de OPSCHRIJVING bij de HUIZEN van de **NAMEN** der **SCHOOLPLIGTIGE KINDEREN** en van de **SCHOLEN** welke dezelve bezoeken.

Zij noodigt dienvolgens ieder uit om aan de Personen, met de Opschrijving belast, de bedoelde opgaven naauwkeurig te doen; terwijl die Ouders of Voogden, welke zich niet te huis bevinden, worden verzocht om te zorgen, dat die opgaven door hunne Huisgenooten of anderen behoorlijk en schriftelijk geschieden.

Wordende voorts herinnerd, dat zij die bij deze opschrijving Kinderen verzwijgen, ten voordeele van de algemeene Armen dezer Gemeente, voor ieder verzwegen Kind, vervallen in eene BOETE, gelijk staande aan het hoogste Schoolgeld.

GRONINGEN, 27 April 1857.

Namens de Schoolcommissie voornoemd:
A. OUDEMAN,
Secretaris.

BUREAU VAN POLITIE.

1) Ter **herkenning** gedeponeerd: een GOUDEN **OORRINGJE.**

2) een GOUDEN **MEDAILLON,** wit en blaauw geemailleerd.

NIEUWSTIJDINGEN.

CHINA.

De in ons vorig nommer per telegraaf medegedeelde berigten uit Hongkong van den 15den Maart worden bevestigd.

Eene Engelsche stoomboot, met name *Queen*, varende onder Portugesche vlag en met eene rijke lading bevracht, was door de Chinesche bemanning overweldigd en de Europeanen, die zich aan boord bevonden, waren vermoord. Te Hongkong waren verscheidene pakhuizen van Britsche onderdanen door brandstichters in de asch gelegd, waarbij 700 vaten meel verloren gingen.

Te Sarawak, aan de kust van Borneo, waren de Chinezen den 17den Febr. tot insurrectie overgeslagen en hadden verscheidene Europeanen vermoord. De gouverneur, sir *James Brooke*, had zijn leven gered door over een water te zwemmen. Met behulp van eene later te Sarawak aangekomen stoomboot en een corps Maleijers en Daijakkers, had sir *James* wraak genomen wegens dien moord; 2000 Chinezen waren gedood en hunne vestiging was vernield geworden. De Nederl. autoriteiten hadden een stoom-oorlogsschip gezonden, welks hulp echter niet werd vereischt.

De *Times*, deze min gunstige berigten besprekende, zegt dat Engeland tot al zijne veerkracht de toevlugt zal moeten nemen om het geschil met China tot een goed einde te brengen. Het blad verlangt, dat de diplomatieke bemoeijingen van lord *Elgin* verdaagd zullen worden, ten einde aan het leger en de vloot bevorens de mogelijkheid te verschaffen om hunnen pligt te vervullen. De beleedigingen, die Engeland van de Chinezen te verduren had, moeten eerst gewroken worden, voor dat van eenige diplomatieke onderhandeling sprake kan zijn.

Vermits de ratificatie van het vredesverdrag met Perzië spoedig kan verwacht worden, zijn bevelen aan sir *James Outram* gezonden, om onverwijld met al zijne strijdkrachten naar Canton te stevenen, waar hij spoediger aankomen kan dan de oorlogsschepen die van Portsmouth uitgezonden worden.

De *Morning Post* raadt, in het vooruitzigt op een vreeselijk bloedbad, de regering aan, de grootste zorgen aan de geneeskundige dienst bij dezen nieuwen veldtogt te wijden, en vooral de dienst der krankenverpleegsters, welke zich tijdens den veldtogt in de Krim, onder het bestuur van miss *Nightingale*, zoo hoogst verdienstelijk gemaakt hebben, zorgvuldig te organiseren.

Wat de inwendige aangelegenheden van China betreft, wordt berigt, dat de chef der opstandelingen te Nanking tot de keizerlijken is overgegaan.

RUSLAND.

In Rusland zoowel als in Polen wordt tegenwoordig een panische schrik verspreid onder diegenen, die gedurende den Krim oorlog met de leverantiën aan het leger gedaan in eenige betrekking hebben gestaan. De bedriegerijen en opligterijen moeten in der daad aan het ongelooflijke grenzen en reeds is gebleken, dat ze meerdere millioenen roebels bedragen. Nu echter heeft, in gevolge den bepaalden wil van Keizer *Alexander*, de vroegere straffeloosheid voor dergelijke »kleine nalatigheden" opgehouden en de militaire zoowel als de civiele regtbanken zijn belast met het opsporen der schuldigen tot in de hoogste dienstkringen. Van daar verbeurdverklaringen van goederen bij menigte; de meest schuldigen zullen wel hunne toekomstige woonplaats naar Siberië moeten verleggen en de schuldige militairen zullen zeker, behalve degradatie, aan het leger in den Kaukasus als »kanonnenvoedsel" worden toegevoegd. Het uitzigt is dus niet zeer verkwikkelijk voor ieder, die zich niet zuiver gevoelt.

— De aandeelen in de groote onderneming van het Russische spoorwegnet zijn thans te Petersburg zoowel als te Londen, Parijs, Frankfort en Amsterdam aan de markt gebragt. De deelneming daaraan wordt intusschen èn door de ministeriële bladen van Londen èn door de onderhandsche organen van het Fransche gouvernement aan het publiek ontraden. Blijkbaar vreest men, dat de Russische spoorweg-actiën, die door het Russische gouvernement gewaarborgd zijn, wegens de door dat rijk steeds betoonde stiptheid in het betalen zijner schulden, veel gezocht zullen worden, waardoor de reeds zoo drukkende schaarschheid op de Fransche en Engelsche geldmarkt nog zou toenemen.

Ook in Oostenrijk is men, naar uit Weenen geschreven wordt, zeer ter neergeslagen over de gretige deelneming in de Russische spoorweg-actiën. Men ziet het met groot leedwezen aan, dat Rusland nu spoedig in het bezit zal geraken van een volledig spoorwegnet, terwijl in Oostenrijk nog zoo groote behoefte bestaat aan sommige lijnen, die uit geldgebrek niet tot stand kunnen komen.

Wat dit laatste betreft, staat Oostenrijk niet alleen. In Nederland, waar ook de zakken der geldmannen geopend worden om Rusland van spoorwegen te voorzien, blijft nog een zeer aanzienlijk deel des lands, bij gebrek aan de noodige kapitalen, van dat versnelde middel van communicatie verstoken.

— Men spreekt van eene groote expeditie, die de Russen tegen Circassië beramen. De regering wil voor goed aan dien oorlog een einde maken. De voorbereidselen zijn ontzaggelijk. Het effectief der vereenigde troepen overschrijdt 50,000 man. De Circassiërs zullen op alle punten tegelijk worden aangevallen. Voor de eerste maal zal het Fransche stelsel in het Russische leger worden ingevoerd. Verscheidene bataljons van jagers-tirailleurs zullen in de voorhoede worden geplaatst, en men heeft voor de bergen eene draagbare artillerie opgerigt, zooals meermalen door de Franschen in Algiers gebruikt is. Van hunnen kant zijn de Circassiërs niet werkeloos gebleven en van wapenen en krijgsvoorraad voorzien. De laatste verkoop van slaven heeft gediend, om zich veel ammunitie te verschaffen, die naar de bergpassen afgezonden is. Zonder twijfel hebben de vijandelijkheden reeds een aanvang genomen.

TURKIJE.

In de jongste brieven uit Jassy wordt aangetoond, hoe de geheele vrije verkiezing der Divans in de vorstendommen fictief wordt, door de maatregelen welke, door bemiddeling der Porte, genomen zijn. Geheel in strijd met de wetten en de waarborgen die het Parijsche vredesverdrag verleend, wordt alleen aan hen, die tegen de vereeniging spreken of schrijven, de vrije uiting hunner gedachten veroorloofd, de overigen worden in de gevangenis geworpen of door de politie tot zwijgen gedwongen. Er mogen alleen door de tegenstanders der vereeniging kiezersvergaderingen gehouden worden enz. Men maakt de opmerking, dat nog nimmer meer onbeschaamde dwangmaatregelen zijn toegepast op eene bevolking welke de groote mogendheden onder hare bescherming hebben genomen.

De gearresteerde personen hebben overigens reeds hunne klagten bij de Fransche regering ingediend. Dat de bevolking zeer voor de vereeniging gestemd blijft, blijkt uit de wijze waarop de Fransche gevolmagtigde door haar ontvangen wordt. Het volk spant de paarden van zijn rijtuig, om het in triumf voort te trekken.

ITALIË.

De nieuwe gouverneur-generaal der Italiaansche provinciën, aartshertog *Maximiliaan* van Oostenrijk, heeft den 19den dezer zijn plegtigen intogt in de hoofdstad Milaan gedaan, waar hij door de menigte met gejuich ontvangen werd. Na het garnizoen in groote parade in oogenschouw te hebben genomen, heeft hij den adel, de geestelijkheid en de verschillende overheden ontvangen.

— Reeds eenigen tijd geleden was er sprake van een verschil tusschen Sardinië en het kleine koningrijk Monaco, betreffende de gemeenten Mentone en Roquebrune, die op eigen verzoek bij Sardinië werden gevoegd. De vorst van Monaco daartegen opgekomen zijnde, heeft de Sardinische regering, na lang het stilzwijgen bewaard te hebben, eene memorie betreffende deze zaak aan de verschillende hoven en gezanten gezonden, waarin zij, tot de 15de eeuw opklimmende, betoogt, dat de vorsten van Monaco ten opzigte dier gemeente slechts leenmannen zijn van het huis van Savoye. Zij zegt de kwestie volstrekt niet als van volksregterlijken aard te beschouwen, en meent dat zij door de regtbanken des lands moet worden uitgemaakt.

Als de mogendheden zich in deze zaak mengden, zou dit ligt nog aanleiding tot ongelegenheid kunnen geven, daar Oostenrijk Monaco ondersteunt en het Westen naar het Huis van Savoye overhelt; doch 't zal wel zoover niet komen.

SPANJE.

Uit Spanje luiden de berigten hoogst treurig. Reeds meermalen is gesproken van hevige oneenigheden tusschen de Koningin *Isabella* en haren echtgenoot; die twisten moeten in den laatsten tijd verregaande geworden zijn en veel opzien baren. De vrienden van de Koningin schijnen daarover zeer getroffen te zijn en men heeft den hertog *van Valentia* en een paar vreemde gezanten tusschen beiden moeten roepen. Daarbij komt het gevaar van een burgeroorlog in sommige provinciën, de intrigues der clericale partij en de verdeeldheid der partijen onderling. Het is bij zulk een toestand, dat de Cortes moeten bijeenkomen. Zullen zij voor de moeijelijke taak die op hen wacht, opgewassen zijn? Het is zeer te betwijfelen, want de meesten zijn gekozen onder den invloed van inconstitutionele denkbeelden.

ZWITSERLAND.

Dr. *Kern* is den 23sten te Bern aangekomen en spoedig daarna door den president van den bondsraad ontvangen.

De bondsraad schijnt, na dr. *Kern* gehoord te hebben, geneigd te zijn, het bemiddelingsvoorstel aan te nemen, waartoe buitendien de Fransche en Engelsche gezanten bij de Zwitsersche republiek persoonlijk pogingen aanwenden. Dit voorstel zal aan de kantonnale regering van Neufchâtel worden medegedeeld, die waarschijnlijk ook het voorstel zal aannemen.

DUITSCHLAND.

Nu de Pruissische Eerste Kamer het wets-ontwerp tot verhooging van de zoutbelasting, en de Tweede Kamer dat tot het heffen eener belasting van de gebouwen hebben verworpen, zijn alzoo de verschillende middelen, welke de regering voorgedragen had, ten einde in de op 4 millioen rijksdaalders geschatte uitgave voor de verhooging van de bezoldiging der ambtenaren en voor het verlengen van den diensttijd der manschappen bij het leger te kunnen voorzien, gezamenlijk verworpen, met uitzondering van de belasting op de aandeelen van industriële en andere maatschappen, welke voordragt den 24sten door de Tweede Kamer is aangenomen.

De Tweede Kamer heeft voorts dien dag het den 29sten Jan. te Weenen gesloten muntverdrag aangenomen.

— Den 21sten dezer is in een tuin te Bonn, welke aan den heer *von Siebold* is afgestaan tot het nemen van proeven, ten einde nuttige Japansche gewassen in Europa te verbouwen, een Japansche jamswortel uitgegraven, welke is bevonden 2¼ pond te wegen.

— De Keizer van Oostenrijk heeft eene deputatie ontvangen van Hongaarsche Protestanten der Helvetische belijdenis, die hem vergunning verzocht tot het bijeenroepen eener synode om hunne kerkelijke organisatie voor goed te regelen. Op hunne bede kregen zij een gunstig antwoord. Men verwacht een dergelijken stap van de Protestanten der Augsburgsche belijdenis. Het is bekend dat het in werking komen van het concordaat, met deze maatregelen der niet-Katholijke Oostenrijksche onderdanen in verband staat.

ZWEDEN.

Bij den Zweedschen landdag is reeds, zoo als men zich welligt zal herinneren, voor geruimen tijd een ontwerp ingediend tot het verleenen van eenige meerdere godsdienstige vrijheid, die aldaar nog altijd hoogst beperkt is. Dat ontwerp vindt tegenwerking bij den stand der geestelijkheid, die in tegendeel dezer dagen onderscheidene besluiten heeft genomen, strekkende om eenige oude wetten, die als vervallen werden beschouwd, weder in het leven te roepen, zoodat ten deze volstrekt niet te rekenen valt op eenige meerdere vrijheid. Daarentegen heeft de stand der burgers de herziening der bestaande wetten geeischt, in een meer verdraagzamen zin. Het gevolg van dit conflict zal waarschijnlijk zijn, dat noch van het een, noch van het ander iets zal komen.

— Den 21sten dezer zijn 300 schepen door de Sond gevaren.

GROOT-BRITTANJE.

Lord *Palmerston* heeft de voorstanders der regering uitgenoodigd, om den 30sten April op te komen tot het kiezen van een voorzitter van 't Lagerhuis, en den 7den Mei tot vaststelling van 't adres van antwoord op de troonrede, waarmede het Parlement zal geopend worden.

In Engeland openbaart zich reeds eene agitatie ten voordeele van groote hervormingen, vooral in het kiesstelsel. Te Londen is eene meeting gehouden van 2000 werklieden, die hun leedwezen hebben te kennen gegeven over het verwijderen uit het Parlement van mannen als *Cobden*, *Bright*, *Fox* en anderen, die zooveel voor de volkswelvaart hebben gedaan. Lord *J. Russell* heeft in eene politieke redevoering op nieuw betoogd, dat hij de ontwikkeling van het openbaar onderwijs, de uitbreiding van de staatkundige en godsdienstige vrijheden en de opheffing van drukkende belastingen met kracht zou voorstaan. Daarbij eischen de bladen reeds de geheime stemming bij de verkiezingen, en een honderdtal stemmen in het Parlement zullen aan dien eisch kracht bijzetten. Lord *Palmerston* zal dus wel aan het hervormen moeten, hoe dit ook met zijne gevoelens strijdt, of hij zal overstelpt worden door de volksbeweging en te laat zijne vasthoudendheid beklagen.

— Uit het jaarlijksch rapport der posterijen over 1857 blijkt, dat gedurende dat jaar in het Vereenigd Koningrijk zijn verzonden 478 millioen brieven, zijnde eene vermeerdering van 22 millioen, vergeleken bij 1855. In 1839 werden per post slechts 76 millioen brieven verzonden.

— De Engelsche regering wil niet minder wezen dan de Nederlandsche en zendt thans ook een stoomjagt aan den Keizer van Japan ten geschenke. Het vaartuig zal binnen kort naar de plaats zijner bestemming vertrekken.

FRANKRIJK.

De Russische grootvorst *Konstantijn* is officieus uitgenoodigd te Parijs met meer ingetogenheid over Oostenrijk te spreken dan hij dit te Turijn heeft gedaan. Lord *Cowley* en zijne echtgenoot hebben Maandag Parijs verlaten, onder een onbeduidend voorwendsel, doch eigenlijk om den grootvorst niet te ontmoeten. Men spreekt nog veel van de toebereidselen voor de ontvangst van den Russischen prins. Te Toulon heeft de grootvorst op de zeelieden een' gunstigen indruk gemaakt door zijne bijzondere bekwaamheden in alles wat tot de marine in betrekking staat.

— De heer *Morrison*, een Engelsch officier, heeft eenigen tijd geleden eene geschiedenis van *Napoleon III* geschreven, waarvan de Fransche *Moniteur* met veel lof gewaagde. De Keizer zond den schrijver als bewijs zijner erkentelijkheid eene prachtige gouden snuifdoos met diamanten omzet. De heer *Morrison*, die zeer vermogend is, wilde in hoffelijkheid voor zijn keizerlijken begiftiger niet onderdoen. Hij zond ten geschenke aan *Napoleon III* vier kostelijke Engelsche paarden, die op de aanstaande jagtfeesten te Fontainebleau gebruikt zullen worden. Men is nieuwsgierig te weten, waar deze wedstrijd van edelmoedigheid tusschen den souverein en zijn Britschen lofredenaar een einde zal nemen.

— Vorst *Daniëlo* is uit Parijs vertrokken; de verschillende intrigues tijdens zijne afwezigheid uit zijn rijk aangewend, zoowel als het dure leven in de Fransche hoofdstad, maakten zijn' terugkeer derwaarts noodzakelijk.

— Het is ongeloofelijk hoeveel beweging sedert een jaar in den Franschen boekhandel heerscht, nu de uitgevers er toe gekomen zijn om sommige boeken tot lager prijs te verkoopen. De uitgever der werken van *George Sand* heeft in zes maanden 200,000 exemplaren van die werken tegen een franc het deel afgeleverd, alsmede 240,000 deelen van *Victor Hugo*. Een proces tusschen *Alexander Dumas* en zijne uitgevers heeft aangetoond, dat het getal der van dien schrijver gekochte romans ontelbaar is. Met *Balzac*, *Lamartine*, *Paul de Kock* en anderen is het even zoo. De groote aftrek *dezer* werken strekt waarlijk het Fransch leeslustig publiek niet tot eer.

— De straten van Parijs worden op dit oogenblik door 108,733 gasvlammen verlicht. Bij de partikulieren die van de gasverlichting gebruik maken, telt men 2 millioen vlammen. De geheele lengte der pijpen, door welke het gas geleid wordt, bedraagt 195 uren.

— Sedert de laatste dagen doet zich de zucht tot landverhuizing, die gedurende eenigen tijd in verschillende landen van Europa scheen verzwakt te zijn, met vernieuwde kracht kennen. Te Straatsburg en op den ganschen oostelijken spoorweg, te Parijs en op al de wegen die naar Hâvre, Duinkerken, Nantes en Bordeaux leiden, d. i. naar alle Fransche havens die regtstreeks met Amerika in betrekking staan, ontmoet men karavanen landverhuizers; het zijn Wurtembergers, Beijerschen, Baders, Zwitsers en Elzassers, de meesten in de kracht van hun leven en kinderen met zich nemende. De landverhuizing schijnt op eene groote schaal georganiseerd te zijn, en volgens het zeggen van velen die reeds aangekomen zijn, zal zij in de eerstkomende maanden een nog veel aanzienlijker omvang nemen. De brieven uit Hamburg en Antwerpen spreken van hetzelfde verschijnsel, en doen opmerken dat de landverhuizers thans aan Zuid-Amerika de voorkeur geven.

Dezer dagen heeft de trein van Straatsburg te Parijs aangebragt 200 Tyrolers die naar Hâvre vertrokken, om zich van daar naar Peru in te schepen. De zeereis zal bij gunstig weder drie maanden duren; een ondernemer van kolonisatie betaalt de kosten, die hem in jaarlijksche termijnen zullen worden vergoed. Te Lima aangekomen, moeten de landverhuizers nog eene landreis van vijftien dagen afleggen om tot de vallei te geraken, waar zij zich moeten vestigen. Elk gezin moet in vollen eigendom krijgen 60 morgen land, dat maïs, koffij en tabak kan voortbrengen. Al die Tyrolers zijn gezonde en sterke menschen, verschillende beroepen uitoefenende, zoodat de emigratie in zichzelve de middelen bezit om in hare behoeften te voorzien. De ongehuwden, die de helft van het konvooi uitmaken, zijn bijna allen verloofd, en moeten vóór hun vertrek in den echt treden. Twee geestelijken vergezellen dit reisgezelschap, dat volkomen tevreden is. Op de vragen aan velen gedaan, waarom zij besloten hadden hun land te verlaten, antwoordden zij: »Wij weten ons niet meer te helpen; niettegenstaande wij hard werken en zwoegen, kunnen wij het

noodige niet verdienen, en dit alleen omdat tegenwoordig de eerste levensbehoeften zoo duur zijn en blijven." — Het is een erkend feit dat sedert 1850 meer dan *twee millioen* Europeanen naar de overzeesche landen zijn getrokken.

BELGIË.

De ministeriële bladen berigten dat het ministerie voornemens is, van de Kamers eenen bruidschat van 250,000 francs te vragen voor prinses *Charlotte*, de dochter van Koning *Leopold*, die met den Oostenrijkschen aartshertog *Ferdinand Maximiliaan* zal huwen. Zij geven daarbij te kennen dat die som grooter zou zijn, zoo niet onlangs, bij het huwelijk van den kroonprins van België met eene Oostenrijksche aartshertogin, een bruidschat van nagenoeg dat bedrag door Oostenrijk ware geschonken.

— De beraadslaging over het wetsontwerp betrekkelijk de instellingen van weldadigheid is door de Kamer van Volksvertegenwoordigers den 23sten dezer voortgezet. In die zitting heeft een van de liberale leden tegen, en een lid van de conservative partij voor de voordragt het woord gevoerd.

De eerste, de heer *Perceval*, beweerde, dat de armoede in België sedert 1830 op eene schrikbarende wijze toenam; dat de wetsbepalingen, welke thans als geneesmiddel daartegen voorgedragen werden, magteloos waren, en dat het onmogelijk was de toenemende armoede te stuiten anders dan door uitbreiding der gelegenheid tot loongevenden arbeid. Het aantal huisgezinnen in België op omstreeks 900,000 stellende, rekende hij daarvan 373,000 tot den kleinen burgerstand, die in bekrompen omstandigheden leefde, en 446,000 tot den arbeidersstand, die geen ander bestaanmiddel dan de verdienste van den dag had; onder dit laatste aantal waren naar zijne opgave 226,000 huisgezinnen, die uit den openbaren onderstand bedeeld werden. Hieruit en uit andere opgaven leide de spreker de gevolgtrekking af, dat in België op ieder honderdtal inwoners 9 in welvaart, 42 in min of meer bekrompene omstandigheden, en 49 in armoede of in dagelijksch gevaar van armoede verkeerden.

Intusschen nam de bevolking toe, zeide hij, en in niet geringe mate, daar het aantal geboorten dat der sterfgevallen in het tijdvak van 1831 tot 1853 met 762,000 overtroffen had. Daar deze toeneming niet stilstond, maar gelijkmatig voortging, en zich onder de onderscheidene volksklassen nagenoeg evenredig verdeelde, meende hij niets anders te mogen verwachten, dan dat de reeds zoo bedenkelijke onevenredigheid tusschen het aantal hulpbehoevende en hulpverleenende inwoners al grooter en grooter zou worden. Zijne overtuiging was dat in een arm land, als België, het middel tegen het pauperisme niet in de verdeeling van den bestaanden, maar in de voortbrenging van nieuwen rijkdom gezocht moest worden, terwijl de voordragt integendeel uitging van het streven om het lot der tallooze behoeftigen door de edelmoedigheid van het zeer geringe aantal gegoede huisgezinnen te verbeteren.

Na deze treurige bijzonderheden trad de heer *de Kerckhove*, afgevaardigde van Gent, op en vermaakte de Kamer door eene redevoering, die twee uren duurde. Als een staaltje de volgende zinsneden: »De weldadigheid is en was van oudsher onafscheidelijk van de godsdienst, ja was vóór de ellende. Nog vóór de mensch geschapen was, bestond er een ministerie van engelen, bestemd om hem te beschermen. Er bestaat geen enkele bepaling van het burgerlijk wetboek, die niet reeds in het Oude en Nieuwe Testament stond," enz. Het aantal schrijvers en geschriften welke de redenaar tot ondersteuning van deze zijne theorie aanvoerde, gaat alle denkbeeld te boven. Hij citeerde o.a. *Mozes*, *Job*, *David*, *Homerus*, *Confusius*, *Zoroaster*, *Lycurgus* en *Solon*, *Socrates*, *Zeno*, *Plutarchus*, *Cicero*, *Sallustius* enz., en van de nieuwen *Montesquieu*, *Lamenais*, *Troplong* enz.

De heerschende stemming in de Kamer was gedurende het eerste half uur zeer opgewekt; regts en links was het gelach algemeen en hartelijk; in het tweede half uur lachte men minder, doch zag men meer geeuwen, terwijl men in het volgende half uur alleen geeuwen zag. Eindelijk zag de president zich genoodzaakt zijn' ambtgenoot te vragen, of dat nog lang op dien voet voortduren zou, waarop het antwoord volgde: nog drie kwartier. Op dit antwoord waren als met een tooverslag alle banken ledig, zelfs de tribune der dagbladschrijvers werd verlaten en dit argument bewoog dan toch eindelijk den Demosthenes van Gent, het overige van zijne redevoering tot den volgenden dag uit te stellen, 't welk toen met nieuw geduld ook werkelijk is aangehoord.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

De Regering heeft aan de Tweede Kamer eene voordragt ingediend, strekkende om de toestemming der Staten Generaal te erlangen op de met Denemarken geslotene verdragen tot afkoop van den Sondtol, voor zoover deze naar de grondwet de goedkeuring der wetgevende magt behoeven, alvorens te kunnen worden bekrachtigd. Het aandeel van Nederland is *f* 1,900,000, te vinden uit de beschikbare middelen van 1855 en 1856.

In de memorie van toelichting wordt gezegd, dat de vaart door de Sond en de Belten niet alleen van een daarop drukkenden last zal worden ontheven, maar ook de 6- a 700 Nederlandsche schepen, die het Holsteinsche-kanaal bevaren, zullen zonder verdere afzonderlijke vergoeding grootendeels van een tol worden bevrijd, tot nu toe met den Sondtol gelijk staande.

De regering heeft gemeend aan eene betaling in eens de voorkeur te moeten geven, boven die van jaarlijksche termijnen, met evenredige renten; — eene betaling, welke de gunstige toestand van 's rijks middelen gedoogt.

De regering heeft zich afgevraagd of, voor dit verlies, voornamelijk ten gunste van handel en scheepvaart, niet eenige vergoeding mogt worden gezocht, maar heeft gemeend, niet daartoe te moeten overgaan, voornamelijk in 't belang van het aangenomen stelsel om aan die bedrijven eene zoo veel mogelijk vrije beweging te laten, dezelve zoo min doenlijk te belasten, ten einde dezelve die ontwikkeling en uitbreiding te doen verkrijgen, waarvan het algemeen niet te berekenen voordeelen zal trekken.

De commissie van rapporteurs voor het wetsontwerp tot vermindering van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1856 en verhooging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1857 heeft haar verslag uitgebragt. Vrij algemeen heeft men zich tegen de hier voorgestelde financiële handelwijze verklaard, om namelijk de begrooting van het loopend jaar te verhoogen en die van het afgeloopene met een gelijk bedrag te verminderen.

Eene tweede bedenking betrof de besteding der aangevraagde som van *f* 57,000, namelijk de inrigting van drie huizen van arrest te Tiel, Dordrecht en Goes. Vele leden waren tegen het denkbeeld om aan de gevangenissen — zoo als het in het stelsel van den minister van justitie ligt — een tweeslachtig karakter te geven, waardoor zij noch aan het stelsel van eenzame, noch aan dat van gemeenschappelijke opsluiting goed beantwoorden.

's GRAVENHAGE, 27 April.

Bij kon. besluit van den 24sten dezer is benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw, de heer mr. *W. C. Mees*, secretaris der Ned. bank te Amsterdam.

Voorts heeft de Koning den hoofdingenieur der marine bij 's lands werf te Amsterdam, den heer *A. E. Tromp*, benoemd tot kommandeur van de orde der Eikenkroon.

— Uit het verslag der muntwerkzaamheden in 1856 blijkt, dat in dat jaar aan 's rijks munt te Utrecht in het geheel werden geslagen 91,051,647 stukken, tot eene nominale waarde van *f* 8,423,023,50, en wel 910,065 2½-guldenstukken, 4,958,283 guldens, 4,003,299 tien-centsstukken, 2,480,000 stukken van 2½ cent; 67,900,000 stukken van 1 cent en 10,800,000 stukken van ½ cent.

Verder zijn op last en voor rekening van Z. M. geslagen 10 gouden en 7 zilveren medailles, ter gelegenheid van het monument voor het metalen kruis; voor rekening van het min. van binnenl. zaken: 2 gouden en 7 zilveren medailles, ter erkenning van bijzondere verdiensten; 10 zilveren en 25 bronzen medailles, ter belooning van menschlievend hulpbetoon, en 48 zilveren medailles voor de teekenscholen; voor rekening van het min. van marine: 60 zilveren en 100 bronzen medailles voor eerlijke dienst van schepelingen, en 30 zilveren medailles voor het corps mariniers; voor het min. van oorlog: 40 zilveren en 250 bronzen medailles voor trouwe dienst; en eindelijk voor het min. van koloniën: 400 zilveren medailles ter belooning van 24jarige en 1750 bronzen ter belooning van 12jarige trouwe dienst.

— Gedurende het jaar 1856 zijn vervaardigd: 1,500,000 blaauwe en 1,500,000 roode postzegels, te zamen 3,000,000 stuks, voor een nominaal bedrag van *f* 225,000.

— Paus *Pius IX* heeft ook den heer *W. J. Hazeman*, consul-generaal van den Kerkelijken Staat te Amsterdam, benoemd tot ridder der orde van den heilige *Gregorius den Groote*, civiele klasse.

— De Zwitsersche bondsraad heeft dezer dagen bij de Nederlandsche regering gereclameerd tegen de aanwervingen van manschappen voor het leger in Ned. Indië langs de Zwitsersche grenzen. Onze regering heeft hierop geantwoord, dat zij zich reeds ten tijde der ontbinding van de Britsche vreemdenlegioenen met de Engelsche regering had verstaan om de soldaten die daartoe genegen waren, direct in de dienst van de Nederlandsche koloniën te doen overgaan. Velen van die personen hadden zich bereid verklaard om naar Indië te gaan, maar wilden vooraf nog hunne familiën in Zwitserland bezoeken, en deze omstandigheid heeft het gouvernement genoopt een officier naar Lörrach in Baden te zenden met de opdragt om het transport der Zwitsers naar Harderwijk te regelen en te organiseren. Overigens kan onze Regering niet begrijpen waarom Zwitserland, 't welk toch de vorming van een Britsch-Zwitsersch legioen stilzwijgend heeft toegelaten, nu anders tegen Nederland wil handelen en het nu aan dezen verwijt, dat het Zwitsers in zijne dienst neemt om ze naar Indië te zenden. Naar het inzien van onze Regering, is hetgeen nu geschiedt, slechts de voortzetting van 't geen vroeger steeds is gedaan, weshalve zij voor de reclames van den bondsraad geen goeden grond kan vinden.

De Zwitsersche bondsraad heeft zich intusschen met dit antwoord niet tevreden gesteld, maar door middel van zijnen consul te Amsterdam aan de Nederlandsche regering doen weten, dat hetgeen in Lörrach geschiedt, niet anders kan worden beschouwd dan als eene goed georganiseerde werving en niet alleen van hen die vroeger daartoe hunne begeerte te kennen gaven; alsook, dat die wervingen eene inbreuk maken op de in Zwitserland bestaande wetgeving.

— Bijzondere brieven van Java, met de laatste landpost aangebragt, melden, dat de kina-cultuur op dat eiland bij uitstek goed slaagt, derwijze, dat men thans doorgaans duizend planten maandelijks aanwint, en de plantsoenen uitmuntend groeijen. Men heeft deze uitkomst te danken aan de inspanning van dr. *Junghuhn* en de belangstellende zorgen van z. exc. den gouverneur-generaal *Pahud*. Zoo deze cultuur getuigt van een geest van werkelijken vooruitgang, en nieuwe voordeelen aan Nederland kan opleveren, mag men aannemen, dat ook elders in de beschaafde wereld de weldadige gevolgen daarvan zullen worden ondervonden.

ROTTERDAM, 27 April.

De gemeenteraad heeft, in zijne laatst gehouden zitting, van burgemeester en wethouders de mededeeling ontvangen, dat, door de welwillende medewerking van den heer *L. Pincoffs*, te Manchester, is aangekocht een reddingstoestel in geval van brand, die, behalve het middel om menschen uit een brandend gebouw te redden, ook het voordeel aanbiedt van eene lange ijzeren ladder, ten gebruike der brandspuitgasten. De raad heeft goedgekeurd de uitgave van *f* 600, door burgemeester en wethouders voor die machine gedaan.

— In de laatste dagen heeft zich nu en dan het vreemde verschijnsel opgedaan, dat partijen boter, naar Engeland verzonden, onverkocht van daar herwaarts zijn teruggekomen. Hoewel grootelijks de oorzaak daarvan ligt in de sterk verlaagde prijzen, die het artikel zoowel hier als elders heeft ondergaan, moet men verwonderd staan over de gesteldheid van deze goederen, bij de terugkomst alhier, welke den ouden roem van dit Nederlandsch product geenszins ophouden kan. De fusten toch dragen de duidelijkste sporen van de vele waterdeelen, die uit de vaten geloopen zijn, waardoor de wanheid der fusten is ontstaan. Vrije wederinvoer is door de directie alhier voor die partijen toegestaan.

— Te Schiedam had l.l. Woensdag nacht een dief door inbraak in een huis op de plantaadje weten in te dringen, en was al bezig om eene pendule weg te dragen, toen de stads wakers hem ontdekten en vervolgden, waarop hij in 't water sprong om de haven over te zwemmen. 't Bleek echter dat hij daarbij is verdronken, want later is zijn lijk opgehaald.

HARLINGEN, 26 April.

Heden morgen vertrok, op het gewone uur, de stoomboot *Friesland* met vele passagiers en pakgoederen naar Amsterdam. In de nabijheid van het dorp Zurich sprong eensklaps het deksel en de bodem van den cylinder, sloeg de zuigerstang af en scheurde het freem op vier plaatsen. Terstond was de machinekamer vol stoom, zoodat de machinist en de stookers zich naauwelijks door eene overhaaste vlugt konden redden. De boot kon de reis nu niet verder voortzetten en ging op de plaats ten anker. Door een voorbijzeilenden tjalk werden passagiers en goederen te 12 uur hier teruggebragt en met diligence en bijwagens naar Sneek gevoerd, werwaarts, per telegraaf, berigt van het gebeurde was gezonden, opdat de diligence van Leeuwarden op de Lemmer dáár op deze passagiers konde wachten, die wel met den schrik waren vrijgekomen, doch eene onaangename vertraging in hunne reis ondervonden.

De stoomboot *Harlingen*, van Amsterdam te 1 uur Zurich voorbijkomende, kon, om hare passagiers, de boot *Friesland* geen dadelijke hulp bewijzen, maar verliet na de ontscheping terstond weder de haven, om de *Friesland* op sleeptouw te nemen en kwam met haar heden avond te 8 uur weder binnen.

Dit is de vijfde maal dat de stoomboot *Harlingen*, zoo bereidwillig, der Friesche stoomboot-maatschappij hare hulpvaardigheid heeft betoond.

GRONINGEN, 28 April.

Bij vonnis van het kantongeregt alhier van den 25sten dezer is o. a. veroordeeld: v. B. v. L., te Groningen, ter zake het bouwen binnen den kleinen kring der vesting Groningen, zonder daartoe overeenkomstig de bepalingen der wet vergunning te hebben bekomen, tot eene boete van *f* 25 of tot drie dagen gevangenisstraf, met bepaling, dat het zonder vergunning daargestelde binnen negen maanden zal moeten zijn opgeruimd, en dat, bij gebreke daarvan, zulks op kosten van den Staat zal kunnen geschieden.

— Heden morgen arriveerde alhier van *Leeuwarden* eene compagnie van het 7de reg. infanterie, onder kommando van den kapit. FRANSEN en den 2den luit. DEDEM VAN DRIEBERGEN. Zij zal morgen vroeg naar Delfzijl vertrekken, om aldaar gedurende een jaar garnizoen te houden.

— Men is in de vorige week begonnen met het spannen van een tweeden telegraafdraad, die, zooals vroeger is berigt, van hier tot Arnhem zal doorloopen. Naar wij vernemen, is die tweede lijn thans tusschen hier en Assen reeds gelegd.

— Door den heer commissaris des Konings is bepaald, dat de kring, getrokken rondom den stal van J. H. DETHMERS, te Westerlee, zal worden vergroot en wel van een afstand van 300 tot 530 ellen.

Mede is bepaald, dat de kring die was getrokken rondom den stal van H. J. DE BOER, te Pieterzijl, zal worden opgeheven, daar er zich sedert den 27sten Dec. des vorigen jaars geen longziekte weder heeft geopenbaard.

— Betreffende den stand der graangewassen in deze provincie is in ons vorig nommer gemeld, dat men vreesde, dat het koolzaadgewas nog al zou hebben geleden van de koude weersgesteldheid der laatste dagen. De berigten die wij nu ontvangen luiden gunstiger. De wintergranen, zooals koolzaad, weit en gerst, zijn over 't algemeen, althans wat het Hoogeland aangaat, goed den winter ontkomen. — De schrale koude, die er in de laatste dagen heerscht, heeft er echter voor 't oogenblik de frissche kleur van weggenomen; doch verandert het weêr, dan zal die wel terugkomen.

Voor de zomervruchten, om ze namelijk in den grond te brengen, is de weersgesteldheid thans vrij gunstig. — Was het een tijd lang te nattig, nu is de grond geschikt en men is druk bezig. Nog eenige dagen droogte en de zaaijing is afgeloopen. De vroegste boonen staan er al. De aardappels komen hier en daar ook al boven den grond. De laatste lijden echter van de vorst, die wij in de laatste nachten gehad hebben.

De groenlanden stonden er in de vorige week goed voor; doch in de laatste dagen hebben ze geen gunstiger aanzien gekregen.

— In het kwelder-proces, dat thans in eersten aanleg bij de regtbank te *Appingedam* aanhangig is, is onlangs door het openbaar ministerie, waargenomen door den substituut-officier van justitie mr. C. B. VAN HANSWIJK, geconcludeerd:

Dat het domeinbestuur zou worden toegelaten, om door getuigen te bewijzen:

1). dat de ter dagvaarding omschreven kwelder, schorren en aanwassen zoo niet voor het geheel, dan toch voor het grootste gedeelte, na den 23sten November 1825 zijn aangeslibd en opgekomen uit zee; terwijl, luidens die conclusie, het regt van opvordering der gronden, die na de invoering van het Fransche regt in het toenmalig departement van de Wester-Eems, maar vóór den 23sten November 1825 waren aangeslibd, zoude zijn *verjaard*;

2) dat die ter dagvaarding omschreven kwelder, schorren en aanwassen zoo niet voor het geheel, dan toch voor het grootste gedeelte uitmaakten vóór den toenmaligen dijk en alzoo buitendijks aan zee, of aan het wad gelegene gronden, welke door het tij overdekt en droog gelaten worden.

De uitspraak van het vonnis is bepaald op den 18den Junij eerstkomende.

— Uit *Midwolde* schrijft men ons van den 27sten als volgt: De dag van gisteren was voor velen een dag van verschrikking. Naauwelijks was de voormiddaggodsdienst begonnen, of de talrijk opgekomene menigte werd door het kleppen der brandklok in hare overdenkingen gestoord, en drong zoo spoedig mogelijk de kerk uit. — Buiten gekomen zijnde, vernam men, dat een der schoorsteenen van Ennema-Borgh vuur had gevat; maar nog voor dat men de plaats des onheils bereikt had, was gelukkig de brand reeds gebluscht of was men dien althans meester. — Des avonds ongeveer 7 uur geraakte weer alles in rep en roer, doordien het huis van F. H. FOKKENS, bewoond door B. HUININGA en J. A. TUIN, in volle vlam stond. Aan blusschen was niet meer te denken, en weldra lag het geheele huis in puin. Naar men verneemt, zijn de meubelen geborgen en is het huis voor brandschade verzekerd.

— Bij een landbouwer te *Garshuizen* werden voor een paar dagen 's morgens vier schapen en zes lammeren dood in het land gevonden. Gedeeltelijk waren ze dood gebeten en gedeeltelijk in de sloot gejaagd en verdronken. Bij onderzoek is gebleken dat twee honden, in een naburig dorp te huis behoorende, zulks hadden gedaan. Naar men verneemt, is de eigenaar van de honden voor 120 gulden met den eigenaar der schapen afgeaccordeerd.

— Uit *Schildwolde* wordt ons van den 25sten het volgende geschreven: De schier algemeen bespeurde vooruitgang in den praktischen landbouw; de aanwezige zucht tot verdere uitbreiding en volmaking van denzelven; het bedachtzijn op doelmatige middelen daartoe; de erkenning van de noodzakelijkheid der vestiging van landhuishoudkundige vereenigingen, hebben te weeg gebragt, dat, gelijk op sommige andere naburige plaatsen, ook alhier, onlangs eene afdeeling van de maatschappij van landbouw is tot stand gekomen.

Deze jeugdige afdeeling, die bereids eene der talrijkste in ons gewest kan genoemd worden, en onder den naam van afdeeling Schildwolde en omliggende dorpen, tot hare bestuurders heeft de heeren J. F. HUISMAN als voorz., H. J. DETHMERS als vice-voorz., J. W. FOCKENS als secret. en mr. J. GEERTSEMA VAN WIJCHGEL VAN SCHILDWOLDE als penningm., hield dezer dagen alhier hare gewone voorjaarsvergadering, de tweede gedurende haar kortstondig bestaan. In deze bijeenkomst, die getuigde van algemeene belangstelling, werden behandeld mededeelingen, proefvoorstellingen en vastgesteld een ploegwedstrijd, te houden in de aanstaande maand September in de gemeente Slochteren. — De nuttige strekking van dergelijke bemoeijingen werd ook hier algemeen, en teregt als uit eenen mond, erkend. En hoe zou dit anders kunnen zijn, daar toch de landbouw voor zoo vele beschouwingen en opmerkingen vatbaar is, en naar welks uiterste grenzen van uitbreiding men nog lang en vruchteloos zoeken zal. Allezins toch verdient het aanbeveling, den grond waarop wij leven, zoo veel mogelijk dienstbaar te maken tot voortbrenging van 's menschen dagelijksch brood. Dit is ook het streven onzer vereeniging, en door in deszelfs bevordering voort te gaan, en dit, zoo hier als elders, na te volgen, zal de landbouw in het algemeen en ons doel in het bijzonder steeds in waarde en voortreffelijkheid winnen.

— Wederom heeft men in de gemeente *Onstwedde* diefstal gepleegd, en wel te Stadskanaal, bij den landbouwer R. A. MAARSING. De dieven hebben eene ruit uit het venster genomen, toen een gat in de blinde geboord, ten einde den ijzeren blindestok er af te krijgen, en zijn zoo in de voorkamer gekomen, waar het kabinet door hen is geledigd en al de kleederen er uit genomen; maar wat ze zochten, vonden ze niet, n.l. *geld*. MAARSING is er dan ook zonder schade afgekomen, daar de dieven de kleêren hebben laten liggen.

— Uit *Odoorn* schrijft men ons, dat reeds de opneming der aldaar gebouwde nieuwe en fraaije kerk heeft plaats gehad, en zij nu op Zondag den 3den Mei staat ingewijd te worden.

Het *Zondagsblad* levert weder eene beschouwing over den spoorweg door de noordelijke provinciën des rijks, waarin bepaaldelijk wordt aangedrongen op de krachtdadige hulp van 's rijks schatkist en wel door een subsidie. Het blad gelooft, dat een spoorweg, die de betamelijke wenschen van het noorden zou bevredigen, ongeveer 30 à 32 millioen gulden zal kosten, en vermeent dat, zoo de schatkist een vierde van die som aanbood, het overige geld wel te vinden is. Als men zich van eene dergelijke bijdrage kon verzekerd houden, dan zou, ook in het noorden van ons land, wel voor meer geld worden ingeschreven, dan men wel denkt, en dan zou het ontbrekende buitenslands gemakkelijk zijn te vinden. Thans is de vreemde geldmarkt voor onze spoorwegmannen als 't ware gesloten. De bevolking van andere rijken, die, om zich heen, overal spoorweglijnen ziet of op den aanleg daarvan, waar zij nog in het groote net ontbreken, rekent, vindt het vreemd, dat een land, zeer bevolkt en zeer rijk, zoo weinig waarde hecht aan een middel van vervoer, 't welk in veel minder belangrijke oorden als onmisbaar werd beschouwd en dáár een toestand schiep, die de gunstigste voorspelling beschaamde. Wantrouwen op eenig goed resultaat van een noorder spoorweg, ontstaat er bij haar, wijl onze Regering tot nu toe niet op krachtige wijze optrad en door eene geldelijke bijdrage de uitvoering van het grootsche werk mogelijk maakte en bespoedigde, overtuigd als deze overigens is, dat een spoorwegnet tot onze staathuishouding behoort en dat het gemis daarvan ons een verlies kan berokkenen, waarvoor de toekomst, althans met eenige zekerheid, geen herstel of vergoeding belooft.

»Wat weêrhoudt haar dan, vraagt dat blad, om aan de wetgevende magt de bevoegdheid te vragen, ten einde te doen, wat zoo vurig wordt verlangd? Zij zal in 's lands raadzaal met zoodanige vraag niet alléén staan, want de meeste, zoo niet alle volks-vertegenwoordigers roepen het Noorden toe: »wij wenschen dat uw wensch worde bevredigd!"

»Waarom dan geen subsidie gevraagd? Waarom gedraald om met stoom te werken dáár, waar er zoo groote behoefte aan is, waar hij wonderen zou verrigten, en dat in den tijd der snelheid en in een werelddeel, waar elk, door de kracht en de vlugheid des stooms, een ander zoekt te ontnemen, wat deze heeft, en te verkrijgen, wat een ander nog niet heeft?

»Wij hopen niet, dat onze Regering, die met prijselijke voorzigtigheid de schatkist bewaakt, het geld te lief zal hebben, om het aan een spoorweg door het noorden des rijks te gunnen, in de vaste overtuiging, dat zij, eenige millioenen voor dat groote werk aanbiedende, daarmede woekeren zal vóór de schatkist en welvaart en tevredenheid zal aanbrengen onder het volk."

Eenigen tijd geleden is door de Tweede Kamer, gelijk men zich herinnert, naar aanleiding van een voorstel van den heer ROCHUSSEN, eene commissie benoemd, om te onderzoeken wat van de zijde der Kamer tegen het misbruik van sterken drank zou kunnen gedaan worden. Deze commissie heeft thans een uitvoerig rapport uitgebragt. Zij ziet geene reden voor de Kamer, om een bepaald voorstel dienaangaande aan het Gouvernement te doen, maar zij maakt opmerkzaam op hetgeen nu reeds, onder de bestaande verordeningen, door partikulieren en openbare besturen daartegen gedaan kan worden, en vermaant het Gouvernement om de zaak onafgebroken, en bepaaldelijk bij de toegezegde herziening der patentwet, in het oog te houden. Het rapport ademt diepe belangstelling in al wat tot bestrijding dier volksondeugd zou kunnen strekken; het behelst vele behartigenswaardige opmerkingen en wenken van praktisch nut. Wij komen er nader op terug.

Voor eenige jaren hield men nog den Dhawalagiri van 8187 Ned. ellen voor den hoogsten berg der aarde. Later werd bevonden, dat de Kinchinjinga in hetzelfde gebergte nog iets hooger is, namelijk 8588 ellen. Thans is uit eene meting van WAUCH, medegedeeld aan het Aziatische genootschap in Bengalen, gebleken, dat nog een derde berg, de Mont Everest genaamd, op 18 mijriameters van den vorigen gelegen, het van dezen wint. Hij bereikt namelijk de hoogte van 8837 ellen of 29,000 Eng. voeten. (*Alb. d. Nat.*)

KUNSTNIEUWS.

(*Ingezonden.*)

De representatie l.l. Zaturdag in den schouwburg alhier gegeven ten voordeele van mejufvr. de wedw. [illegible], heeft algemeen

BIJBLAD No. 3.

PUBLICATIEN.

Behoort bij de Groninger Courant van 29 April 1857, no. 45.

Afkondiging.

DE BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat door den RAAD dier Gemeente, in zijne Vergadering van den 11den April 1857, is vastgesteld de volgende **Verordening:**

De RAAD der Gemeente *Groningen*,

Gezien het Koninklijk besluit van den 21sten Augustus 1818, (Staatsblad no. 33);

Overwegende, dat het belang der Gemeente *Groningen* medebrengt, dat een vast Beurtveer worde opgerigt tusschen *Stroobos*, Gemeente *Grootegast* en *Groningen*;

Overwegende, dat het Gemeentebestuur van *Grootegast* zich bereid heeft verklaard tot eene gemeenschappelijke regeling van dit Beurtveer;

Heeft, na bekomen magtiging en onder goedkeuring van Gedeputeerde Staten der Provincie *Groningen*, en in gemeen overleg met het Bestuur der Gemeente, besloten als volgt:

Art. 1. Er zal een vast Beurtveer bestaan tusschen de Gemeenten *Groningen* en *Stroobos*, Gemeente *Grootegast*.

Art. 2. Niemand zal de dienst van dit Beurtveer ondernemen, dan na vooraf de vergunning te hebben bekomen van het Bestuur der Gemeente *Groningen*.

Art. 3. Ieder, die de vergunning om dit Beurtveer te bedienen bekomt, is verpligt in persoon als Schipper in dat Veer te varen, tenzij hij van de Besturen van de Gemeenten *Groningen* en *Grootegast* verlof hebbe bekomen, zich als zoodanig te doen vervangen. Dit verlof kan ten allen tijde worden ingetrokken door het Bestuur van beide Gemeenten.

Art. 4. Dit verlof aanvragende, zal hij aan de Besturen naauwkeurig moeten opgeven den persoon of de personen door welke hij de dienst als Schipper wenscht te doen waarnemen.

Art. 5. Hij zal zich als Schipper niet doen vervangen door andere personen, dan die, welke door de Besturen van *Groningen* en *Grootegast* uitdrukkelijk zijn goedgekeurd.

Art. 6. Hij is, als Meester, burgerregtelijk verantwoordelijk voor al de handelingen van elk, die hem in de vaart vervangt en, zelf in het Veer varende, als Schipper aan de bepalingen van dit Reglement onderworpen.

Art. 7. Gedurende de ziekte of andere verhindering van den Schipper, zal deze de dienst kunnen doen waarnemen door een geschikten Persoon, daartoe door den Burgemeester van de Gemeente *Groningen* goedgekeurd.

Bij plotseling opkomende verhindering beschikt voorloopig de Burgemeester der Gemeente waar het schip zich bevindt.

Art. 8. Iedere Schuit zal bevaren worden door een Schipper en door een bekwamen Knecht, of door meer Knechten, indien de Burgemeesters der Gemeenten *Groningen* en *Grootegast* dit verordenen.

Art. 9. In geval van klagt over het gedrag van een Knecht, zal de Schipper, op last van den Burgemeester der Gemeente waarin hij zich bevindt, zich onmiddellijk van een anderen moeten voorzien.

Art. 10. Ieder Schipper of Knecht zal zich van drunkenschap onthouden en in de dienst elkeen bescheiden bejegenen.

Art. 11. Dit Veer zal worden bevaren door 12 Schuiten. Zoodra Burgemeester en Wethouders der Gemeenten *Groningen* en *Grootegast* dit, in het belang der dienst, gelasten, zullen de Ondernemers bovendien nog één of meer Schuiten aanleggen.

Art. 12. Iedere Schuit moet zijn goed overdekt, digt en geschikt om Personen en Goederen veilig, droog en wel bewaard te vervoeren, met genoegzame zitplaatsen ter behoorlijke breedte, voorzien van een bekwaam ruim en roef, alles tot genoegen van Burgemeester en Wethouders der Gemeenten *Groningen* en *Grootegast*.

Vóór dat deze een schriftelijk bewijs van goedkeuring voor hetzelve aan den Ondernemer hebben afgegeven, zal geen Schuit in deze Beurtvaart worden gebragt.

Art. 13. Iedere Schuit zal ten minsten eens in het jaar van wege den Burgemeester van *Groningen* worden nagezien; alle dan daaraan bevonden wordende gebreken zullen onverwijld worden hersteld.

Art. 14. De Pakgoederen zullen op zoodanige wijze door den Schipper worden geborgen, dat dezelve aan de Passagiers geen hinder aanbrengen.

Hij zal geen vitriool of andere gevaarlijke voorwerpen innemen dan buitendeks in wel gesloten kruiken, gepakt in manden, kisten of vaten, voorzien van een opschrift, dat den inhoud vermeldt.

Art. 15. Bij open water zal de afvaart plaats hebben telken dag, te weten,

Van *Groningen* naar *Stroobos:*

Van den 1sten April tot en met den 31sten Sept. des morgens te 4 en 8 en des namiddags te 1 en 3 uur;

van den 15den Febr. tot den 1sten April en Oct. en Nov. des morgens te 8 en des namiddags te 1 en 3 uur;

van den 1sten December tot den 15den Febr. des morgens te 8 en des namiddags te 1 uur.

Van *Stroobos* naar *Groningen:*

In September des morgens te 4 en 8 en des middags te 12 en 4 uur;

van den 1sten April tot en met den 31sten Aug. des morgens te 4, 8 en 11 en des namiddags te 4 uur;

van den 15den Febr. tot den 1sten April en in Oct. en Nov. des morgens te 8, des middags te 12 en des namiddags te 4 uur;

van den 1sten Dec. tot den 15den Febr. des morgens te 8 en des middags te 12 uur.

Art. 16. De ligplaats is te *Groningen* buiten de Apoort, voor de *Stads Herberg*, en te *Stroobos* voor het Tolhuis aldaar.

Art. 17. De Schipper zal de reis ten allen tijde met den meesten spoed voortzetten en zich onderweg niet langer ophouden, dan tot lossen en laden of verpoozing van het paard noodig is. In allen gevalle zal de reis moeten zijn volbragt in vier en een half uur, tenzij redenen van volstrekte onmogelijkheid, ter beoordeeling van den Burgemeester der plaats van bestemming, dit verhinderen.

Art. 18. De Schipper zal, indien dit van hem wordt gevraagd, voor de Goederen of Penningen, hem ter vervoering in dit Beurtveer ter hand gesteld, een ontvang-bewijs afgeven.

De Commissaris der trek- en veerschepen buiten de Apoort te *Groningen* wordt belast, indien zulks wordt verlangd, met het aanteekenen der Goederen en Penningen en met het afgeven van een bewijs van aanteekenen; hij geniet twee en een halve cent voor elke aanteekening en elk bewijs.

Pakjes en andere draagbare Goederen zullen, zoodra mogelijk na de aankomst van de Schuit, aan het adres worden bezorgd; van de aankomst van alle andere Goederen zal ten spoedigste kennis worden gegeven aan de belanghebbenden.

Art. 19. In het varen van of naar *Groningen* en in het voorbij varen van andere vaartuigen, zal de Schipper zich gedragen naar de daaromtrent bestaande Reglementen en gebruiken.

Art. 20. Onder het laden en lossen zal de Schipper of zijn Knecht bij de Schuit tegenwoordig zijn.

Art. 21. De Schipper is verantwoordelijk voor de goede bezorging van al de aan hem of aan den Knecht ter vervoering in dit Beurtveer toevertrouwde Goederen of Penningen.

Hij is evenzoo verantwoordelijk voor dengenen, die, ingevolge art. 7, zijne dienst waarneemt.

Art. 22. Een exemplaar van dit Reglement en Tarief zal ten allen tijde aan boord van de Schuit, ter inzage voor een ieder, voorhanden zijn.

Art. 23. De Schipper zal niet meer Vrachtloon mogen vragen, dan in het hierbij behoorend Tarief is bepaald.

Art. 24. De overtreding van eene der bepalingen van dit Reglement, voor zooverre daartegen niet voorzien is door eene algemeene Verordening, wordt gestraft met eene boete van een tot vijf gulden.

Art. 25. De Besturen der Gemeenten *Groningen* en *Grootegast* zijn bevoegd, gezamenlijk dit Reglement, onder hoogere goedkeuring, zoo te wijzigen, als zij in het gemeen belang nuttig zullen rekenen.

TARIEF VAN VRACHTLOONEN.

Voor Personen:

Een persoon van *Stroobos* naar *Groningen* of omgekeerd:

in de roef	*f* 0,65
in het ruim	- 0,45.
Idem als voren, beneden de 12 jaren:	
in de roef	- 0,25.
in het ruim	- 0,25.
Idem, als voren, beneden de 5 jaren, vrij.	
op tusschenliggende plaatsen:	
van *Groningen* naar *Hoogkerk*, in de roef	- 0,20.
Vier Verlaten of de *Poffert*	- 0,20.
Oostwolde of *Enumatil*	- 0,25.
Withek, *Bril* of *Noordhornertolhek*	- 0,35.
Gaarkeuken	- 0,50.
beneden de 12 jaren de helft.	
in het ruim:	
van *Groningen* naar *Hoogkerk*	- 0,10.
Vierverlaten of de *Poffert*	- 0.10.
Oostwolde of *Enumatil*	- 0,15.
Withek, *Bril*, *Noordhornertolhek*	- 0,25.
Gaarkeuken	- 0,35.

Voor eene afgewonnen Schuit wordt in alle geval voor een getal van 12 Personen betaald; meerdere Personen de gewone Vracht bovendien; — roef- en ruimvracht overeenkomstig het daarvan te maken gebruik.

Afgewonnen Schuiten voor Arbeiders moeten voor 25 Personen naar 30 ct. per Persoon betalen; meerdere Personen mede 30 ct. voor ieder.

Ieder Reiziger heeft 15 Ned. pd. bagaadje vrij.

Voor Goederen:

Appels, peren, knollen, aardappelen en wortels (met bijlevering der zakken), per mudde	*f* 0,10.
Afgeval, een zak	- 0,10.
Beddegoed, een stel	- 0,60.
Gedeelten naar evenredigheid.	
Bezems (rijzen), per bos	- 0,05.
Biezen voor stoelmakers, per bos	- 0,05.
Big of speenvarken (een)	- 0,10.
Bier en azijn, p. 100 kan *f* 0,20 of	- 0,25.
» » » » 40 »	- 0,15.
» » » » 20 »	- 0,10.
» » » » 10 »	- 0,05.
Bokkings, per stroo (zonder brief)	- 0,05.
Boter, ½ ton	- 0,20.
» ¼ »	- 0,15.
» 1/16 »	- 0,10.
» eene gewone mand	- 0,05.
Brood, per zak	- 0,10.
Bultzakken, groote	- 0,20.
id. kleine	- 0,10.
Cement, per mud	- 0,10.
Contanten, per 100 gulden los geld	- 0,20.
» idem verzegeld	- 0,15.
» boven de 100 gulden voor iedere 100 gulden meer	- 0,10.
Cichorei, per 50 Ned. pd.	- 0,15.
» mindere hoeveelheid dan 25 Ned. pond	- 0,07½.
Corinten, per 50 Ned. pd. (zie Krenten)	- 0,20.
Couranten:	
Een geheele jaargang van eene Courant	- 1,00.
Een geheele jaargang van twee of meer Couranten, te zamen in één omslag	- 1,50.
Draagmand (eene gesloten), gebruikt door kramers en gepakt met goederen	- 0,20.
Dranken (sterke), wijn, likeuren en andere vochtwaren bij dit tarief niet vermeld:	
per stukvat pl. m. 600 à 650 kan	- 1,00.
» oxhoofd of 220 kan	- 0,40.
» » » 100 »	- 0,30.
» » » 50 »	- 0,20.
» » » 40 »	- 0,15.
» » » 20 »	- 0,10.
» » » 10 »	- 0.05.
per 40 kan op flesschen	- 0,30.
» 20 » » »	- 0,20.
» 10 » » »	- 0,10.
Egge (een) of heide	- 0,20.
Fusten (ledige):	
een fust van de grootste soort, stukvat	- 0,40.
een kleiner, zoogenaamde pijp	- 0,30.
een idem halve pijp of oxhoofd	- 0,20.
een zoogenoemd aam	- 0,15.
een Ned. vat	- 0,15.
een half aam	- 0,15.
een half Ned. vat	- 0,10.
een kleiner fust	- 0,05.
Garen, een zak	- 0,15.
Gest, per pakje	- 0,05.
Glas, per kist	- 0,30.
Gerst en boekweit, p. mud	- 0,10.
Gort, per mud	- 0,10.
» per 75 Ned. pd.	- 0,10.
Granen en peulvruchten, met inbegrip der zakkenhuur:	
Tarwe, rogge, aveelzaad, kool- en mosterdzaad, per mud	- 0,10.
Erwten en boonen	- 0,10.
Groenten, per mand	- 0,15.
Grafsteen (een heele zerken), liggende	- 2,00.
Haver, per mud	- 0,7½.
Haardsteentjes, per 100	- 0,10.
Haas (een)	- 0,10.
Haring, teer en pek, per ton	- 0,30.
Idem, een klein vaatje	- 0,05.
Hennep, per pak	*f* 0,05.
Hout (gesneden), per gulden waarde	- 0,05.
Idem (ongesneden), idem	- 0,05.
Huiden:	
Natte koehuiden, p. stuk	- 0,10.
Kalfs- en schapenvellen, per stuk	- 0,05.
Huisraad en meubelen:	
een kabinet (groot eiken)	- 2,00.
een kleiner (idem)	- 1,00.
een kabinet (groot vuren)	- 0,50.
een kleiner, idem	- 0,25.
een pulpitrum, secretaire, ieder	- 0,80.
eene kastklok, staande	- 1,50.
eene halve kastklok	- 0,50.
eene gewone klok	- 0,30.
eene trek- of ladetafel	- 0,50.
eene tafel	- 0,20.
een spiegel (groote)	- 1,00.
een dito (kleiner)	- 0,30.
eene kagchel	- 0,30.
stoelen, per stuk	- 0,05.
een kinderstoel	- 0,15.
een ledekant	- 0,40.
eene wieg	- 0,15.
een kinderwagen	- 0,15.
Kaas, per 50 Ned. pd.	- 0,15.
» één	- 0,05.
of meer naar de zwaarte.	
Kalk, per mud	- 0,10.
Kandij, per pot	- 0,05.
Ketels, per dozijn	- 0,30.
» per stuk	- 0,05.
Kalf (een vet)	- 0,30.
Katoen (eene baal)	- 0,50.
Kisten (scheeps-) groote	- 0,20.
id. id. kleine	- 0,10.
Klaverzaad, per mud	- 0,25.
Klompen of holschen, per dozijn	- 0,05.
Koek, per kist	- 0,20.
Koeken (raap- of lijn-) per duizend	- 1,25.
» 100	- 0,15.
Koffij, suiker, rozijnen en tabak, p. 50 Ned. pd.	- 0,20.
Gedeelten naar evenredigheid.	
Kool, per 100 stuks	- 0,50
» (kleiner), p. 100 st.	- 0,25.
Krenten (eene boot)	- 1,50.
» (eene halve)	- 0,80.
» (een vierde)	- 0,40.
» mindere hoeveelheid bij 50 Ned. pd.	- 0,20.
Krenten, van 25 tot 50 Ned. ponden	- 0,15.
» beneden 25 Ned. ponden	- 0,08.
Laarzen of schoenen, per paar	- 0,05.
Laken of lijnwaad (een pak)	- 0,20.
Meer dan gewone grootte naar evenredigheid.	
Leer (eene rol of pak)	- 0,10.
Linnen (een groot stuk)	- 0,30.
» een zak	- 0,20.
» eene rol	- 0,15.
Lood- of krijtwit, per 50 Ned. ponden	- 0,15.
Lood, per 50 Ned. ponden	- 0,10.
Lijnzaad (eene ton)	- 0,20.
» per mudde	- 0,12½.
Manden:	
een gewone braskorf	- 0,10.
grootere of kleinere dito naar evenredigheid.	
een toegemaakt mandje	- 0,05.
Meel, per 50 Ned. ponden	- 0,10.
Noten (eene baal)	- 0,20.
Olie en traan, per 100 kan	- 0,25.
» » » » 40 of 50 kan	- 0,15.
» » » » 20 kan	- 0,10.
» » » » 10 kan	- 0,05.
Pakje (een) beneden 5 Ned. ponden	- 0,05.
Pannen, per 1000	- 2,50.
Papier, per riem	- 0,05.
Patrijzen (tot 10)	- 0,15.
Platen en pannekoekspannen, 100 N. pond	- 0,30.
Pannekoekspan (eene)	0,05.
Ploeg (een)	- 0,20.
Pek. Zie Haring.	
Potasch en weedasch, per 50 Ned. pond	*f* 0,20.
Idem, idem, minder dan 25 Ned. pond	- 0,10.
Potten (ijzeren) per 100 Ned. pond	- 0,50.
Pijpen (eene mand)	- 0,05.
Rijtuigen:	
een kapwagen	- 1,80.
een boerenwagen	- 1,00.
eene chais	- 1,00.
eene wipkar	- 0,30.
Schaap (een levend)	- 0,10.
Slijpsteenen:	
boven een Ned. el diameter	- 1,00.
van » »	- 0,75.
van zeven palmen	- 0,40.
kleinste soort	- 0,10.
Smeerraaizaad, per mudde	- 0,10.
Siroop, per 100 Ned. pond	- 0,20.
» » 50 Ned. pond of daar beneden	- 0,10.
Spek (droog) per 50 Ned. pond	- 0,15.
» (nat) een geheel varken of minder tot een half varken	- 0,30.
Spijkers (mand met) van 50 tot 100 Ned. pond	- 0,30.
idem (idem) van 25 tot 50 Ned. pond	- 0,15.
Steen (verschillende soorten):	
baksteen, per 1000	- 1,50.
mopsteen, per 1000	- 1,25.
drieling, per 1000	- 1,00.
kleine steentjes, p. 1000	- 0,75.
Steengoed (eene mand)	- 0,20.
» een worp	- 0,02½.
Stijfsel, blaauwsel en lakmoes, 50 Ned. pond of daar beneden	0,15.
Teemsen, per dozijn	*f* 0,15.
Thee, per kistje	- 0,40.
» per half kistje	- 0,20.
» per kwart kistje of minder	- 0.10.
Teer, als bij haring vermeld.	
Trom (eene) met goud of zilver	- 0,20.
» (eene) met goederen	- 0,10.
Uijen of siepels, per mudde	- 0,12½.
per rist	- 0,05.
Varken (een levend)	- 0,50.
Vegers of kwasten (gewone), per bos	- 0,05.
Verfstoffen, per 50 Ned. ponden	- 0,15.
Vleesch, van 25 tot 50 Ned. ponden	- 0,20.
Meerdere hoeveelheid per 50 Ned. pond	- 0,15.
mindere hoeveelheid	- 0,10.
Vloeren, per 1000	- 1,50.
Vruchten, als kersen, aalbessen, pruimen, enz. de mand	- 0,10.
Wol, de 100 Ned. pd.	- 0,30.
» een gewone zak	- 0,10.
IJzer, per 50 Ned. pd.	- 0,15.
Zeep, per ton of 120 pd.	- 0,40.
» de halve ton	- 0,20.
» de vierde ton	- 0,10.
» mindere hoeveelheid	- 0,05.
Zout, de 50 Ned. pd.	- 0,15.
» de 25 Ned. pd. of daar beneden	- 0,05.
Zuiglam (een)	- 0,10.
Zwartsel (eene ton), per gulden	- 0,10.
» kleine hoeveelheid	- 0,05.

Voor Goederen in dit Tarief niet genoemd, zal de vracht berekend worden naar derzelver zwaarte en omvang, en zooveel mogelijk naar de vracht, bepaald voor meer of min soortgelijk hierin vermelde goederen.

Gedaan te *Groningen*, ter openbare Raadsvergadering van den 11den April 1857.

De Burgemeester: (*get.*) J. SLOT.
De Secretaris: (*get.*) HORA SICCAMA.

Zijnde deze Verordening aan de GEDEPUTEERDE STATEN van *Groningen* medegedeeld, blijkens hunne resolutie van den 16den April 1857, no. 85, waarbij zij is goedgekeurd.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 29sten April 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

INSCHRIJVING VOOR DE Schutterij.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, gelet hebbende op art. 1, 2, 6 en 9 der Wet op de Schutterijen, van den 11den April 1827, (*Staatsblad* no. 17), brengen bij deze ter kennis van een' ieder, dat de Registers ter inschrijving voor de dienst der Schutterij zullen geopend worden op den 15den Mei aanstaande.

Dat tot deze inschrijving verpligt zijn, en daartoe mitsdien worden opgeroepen, alle Ingezetenen dezer Gemeente, die in het jaar 1832 zijn geboren; dat mede tot deze inschrijving zijn verpligt die, welke geboren zijn in 1823 tot 1831 ingesloten, en zich in deze Gemeente, sedert de vorige Inschrijving, uit andere plaatsen met der woon hebben nedergezet, waaronder ook zijn begrepen de Militairen, die sedert dien tijd hun Paspoort verkregen en zich alhier gevestigd hebben, alsmede de zich in deze Gemeente gevestigd hebbende Vreemdelingen (waardoor verstaan worden zij, die hun voornemen, om zich in dit Rijk neder te zetten, hebben aan den dag gelegd, hetzij door eene uitdrukkelijke verklaring, hetzij door het werkelijk overbrengen van den zetel van hun bestaan naar herwaarts, zonder dat de tijdelijke uitoefening van een Bedrijf of Handwerk, in eenige ondergeschikte betrekking, als zoodanig voornemen wordt aangemerkt); dat van de Inschrijving niemand der bovengenoemde personen, al vermeende hij tot de vrijgestelden of uitgeslotenen te behooren, is uitgezonderd, en dus ook niet die personen, welke reeds hun ontslag uit de Schutterlijke dienst hebben bekomen; zullende degenen, die bevonden zullen worden, zich niet vóór den 1sten Junij aanstaande te hebben doen inschrijven, ambtshalve ingeschreven en door den Schuttersraad verwezen worden tot eene geldboete, terwijl zij daarenboven zonder Loting bij de Schutterij zullen worden ingelijfd, indien het zal blijken, dat er tijdens de verzuimde Inschrijving geene redenen tot uitsluiting of vrijstelling ten hunnen aanzien bestonden. En ten einde de Inschrijving behoorlijk geschiede, en zij, die daartoe volgens de gemaakte bepaling verpligt zijn, niet komen te vervallen in de straf, op de verzuimde Inschrijving vastgesteld, zoo worden dezelve ten ernstigste aangemaand, om zich van een Geboorte-extract te voorzien, en zich alzoo van hunnen juisten ouderdom te verzekeren; voorts uitgenoodigd, om op de navolgende dagen, des voormiddags van 9 tot 12 uur, zich ter Inschrijving te vervoegen aan het Bureau van Inkwartiering in het Raadhuis alhier, daarbij tevens de *Letter* en het *Nommer* van hunne Woning opgevende; te weten: die, welke wonen in de Afdeelingen gemerkt met de Letters A, B, C, D, E, F, G, H, I, K, L en M, op **MAANDAG** den 18den Mei 1857.

N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W, X, IJ en Z, op **DINGSDAG** den 19den Mei 1857;

Voorts gelet hebbende op art. 7 van Zijner Majesteits besluit van den 7den September 1828 (*Staatsblad* no. 35), roepen mede bij deze op alle Personen, welke, als gehuwd of als weduwenaars met kind of kinderen, in het afgeloopen jaar in de termen zijn geweest, om uit dien hoofde in de tweede klasse van de algemeene rol der Schutterij te worden gebragt, doch sedert dien tijd de bevoegdheid hebben verloren om in die klasse te verblijven, en dus alsnu in de eerste klasse der voor dit jaar te stellen algemeene Schuttersrol geplaatst moeten worden, — om van dusdanige verandering van omstandigheden schriftelijk kennis aan Burgemeester en Wethouders te geven, of zich daartoe ter Secretarij dezer Gemeente aan te melden, des middags van 12 tot 1 uur, vóór de aan te vangen Inschrijving, en dus uiterlijk tot den 15den Mei aanstaande; zullende, wanneer deze kennisgeving door de belanghebbenden mogt zijn

ADVERTENTIEN.

*** De **FACULTEIT** van **Bespiegelende Wijsbegeerte** en **Fraaije Letteren** aan de HOOGESCHOOL *te Groningen* zal, tot **afneming** van het **EXAMEN**, voorgeschreven bij Koninklijk besluit van den 6den Augustus 1853, vaceren ZATURDAG den 2den Mei e.k. Zij, die dit Examen wenschen af te leggen, worden uitgenoodigd, zich vóór of op den **30sten** dezer maand aan te melden bij den DEKEN van voornoemde Faculteit.

GRONINGEN, 27 April 1857.

W. J. A. JONCKBLOET.

KEURING VAN

SPRINGSTIEREN,

van wege het **GENOOTSCHAP TER BEVORDERING VAN NIJVERHEID**, gevestigd te *Onderdendam*, op ZATURDAG den 9den Mei 1857, des voormiddags te 10 uur, op de navolgende plaatsen:

Te *Onderdendam* bij J. KNOOP PATHUIS.
Te *Uithuizen* in de Herberg *de Roos*, bij A. BULTHUIS.
Te *Mensingeweer* bij de Wedw. BULTHUIS.
Te *Appingedam* bij TJAKKE EVERS.
Te *Zuidhorn* bij R. T. HEMSING.
Te *Zuidbroek* bij de Wedw. KOOPS.
Te *Veendam* bij J. H. EVERS.
Te *Winschoten* bij BANDA MULDER.
Te *Bellingwolde* in het GEMEENTEHUIS, en
Te *Onstwedde* in het GEMEENTEHUIS.

Deze Keuring zal tweeledig worden gehouden. De Enter-Stieren en de Twenter-Stieren zullen ieder afzonderlijk naar de uitgeloofde prijzen dingen. Aan den besten Enter-Stier zal op iedere plaats van Keuring eene premie van *f* 15, en aan den besten Twenter-Stier op iedere plaats van Keuring eene premie van *f* 20 worden toegekend, en de bekroonde Twenter-Stieren op de Eindkeuring te *Groningen*, ten huize van den Logementhouder PLAAT, op DINGSDAG den 12den Mei e.k. te houden, mogen mededingen naar de beide premiën, ieder van *f* 50, welke uitgeloofd worden aan den besten Twenter-Stier bekroond op de vijf eerstgenoemde en vijf laatstgenoemde plaatsen. De premiën door Enter-Stieren behaald, zullen dadelijk; — die door Twenter-Stieren behaald, op de Eindkeuring worden uitbetaald; zullende degene, die zijnen Twenter-Stier van de Eindkeuring terughoudt, alle aanspraak op de toegekende premie van *f* 20 verloren hebben.

Alle Veehouders in dit Gewest worden in het belang van den gewestelijken Veestapel opgeroepen, om het Genootschap bovengenoemd, tot bereiking van het doel dier Keuring, de **verbetering en veredeling** van het RUNDVEE, behulpzaam te willen zijn en hunne Stieren op genoemde plaatsen ter keuring en mededinging aan te bieden, en alle Ingezetenen van dit Gewest uitgenoodigd, door het bezoeken zoo der afzonderlijke als der eindkeuring, van hunne belangstelling te willen doen blijken.

Namens het Bestuur:
Mr. A. J. VAN ROIJEN, *Secretaris.*

Het **BESTUUR** van de **Bijzondere Scholen**, 1ste Klasse, aan de *Ossenmarkt* en in de *Peperstraat* alhier, maakt aan belangstellenden bekend: dat het **SCHOOLGELD per maand**, voor 1857, bepaald is als volgt:

1ste Klasse	Dagschool	*f* 0—60	de School-
2de en 3de »	Dagschool	» 0—80	behoeften
» »	Dag- en Avondschool	» 1—00	daaronder
» »	Avondschool alleen	» 0—35	begrepen.

ONDERWIJS in de **Fransche, Engelsche** en **Duitsche talen** op de Avondschool *f* 1—25 **per maand**, SCHOOLBEHOEFTEN afzonderlijk.

Namens het Bestuur voornoemd:
(get.) J. J. P. VALETON.

*** Voor de **blinde** en **zieke WEES**, Dochter van een ontslapen Evangeliedienaar in *Noordbrabant*, is ontvangen bij Ds. AMSHOFF: van den Heer N. N. *f* 1, van Mevr. N. N. *f* 3, van Mejufvr. N. N. *f* 4,95 in twee coupons, van N. N. 50 Cent en van C. J. *f* 5, en bij de UITGEVERS DEZER *f* 3.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Ondertrouwd:

R. SWARTWOLD,
van *Groningen*,
en
A. DE RAAF,
van *Martenshoek*.

GRONINGEN, 26 April 1857.

*** Gehuwd:

E. L. BURINGH,
van *Zuidbroek*,
met
R. H. TEN HAVE,
van *Westerlee*.

WESTERLEE, 23 April 1857.

*** Getrouwd:

L. J. DEELMAN, *Kleermaker*,
en
S. M. LUIGIES.

GRONINGEN, 23 April 1857.

*** Getrouwd:

JANNES HOENDERKEN, L.z.,
en
ROLIENA KLEUVING.

NOORDLAREN, 23 April 1857.

*** Getrouwd:

K. J. VAN SPALL
en
A. EEKHOFF.

GRONINGEN, 27 April 1857.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen ZOON T. POST, geliefde Echtgenoot van

J. J. SCHEEPERS,
IJzerkooper.

GRONINGEN, 24 April 1857.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een ZOON E. N. DALLINGA, geliefde Echtgenoot van

P. R. ROELFSEMA,
Commissionair in Granen.

GRONINGEN, 27 April 1857.

*** GRONINGEN, 25 April 1857. Heden ontsliep, tot onze bittere droefheid, onze hartelijk geliefde Moeder, TITIA VERSTEEGH, Wedw. R. HUISINGA, later Wedw. L. BULTHUIS, in den gezegenden ouderdom van zeventig jaren.

P. J. HUISINGA.
Uit aller naam.

*** Heden avond te 7 uur overleed, zacht en kalm, in het Pepergasthuis alhier, ELIZABET REINDERS, Wedw. OORTMAN, in den ouderdom van 95 jaren. Dienende deze tot *bijzondere* en *algemeene* kennisgeving.

GRONINGEN, 25 April 1857.

Namens de Mede-Familieleden,
W. WATERBORG.

*** Heden overleed, tot onze diepe droefheid, onze zeer geliefde Moeder, Mejufvrouw MARIA ELISABETH CANNEGIETER, Weduwe van wijlen den Heer Apotheker C. H. BLAAUW, in den ouderdom van bijna 71 jaren.

GRONINGEN, 26 April 1857.

C. PETERS.
J. B. PETERS—BLAAUW.

*** Ons onderhart werd heden diep gewond, door het overlijden van onze geliefde Dochter, SAAKTJE, in den ouderdom van bijna 21 jaren.
Een langdurig en smartvol lijden maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.

LEEK, 26 April 1857.

B. LOUWES.
T. ZIJLSTRA.

Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, onze geliefde oudste Zoon TOBIAS, in den jeugdigen leeftijd van 18 jaren en bijkans 9 maanden.

WINSCHOTEN, 27 April 1857.

B. EBENS.
A. EBENS, geb. FUNT.

N.B. Vrienden en Bekenden gelieven deze algemeene als eene bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** De Boekhandelaar **M. B. ROELFSEMA** heeft voorhanden: **Engelsche COPIËERPERSEN** van *f* 19 en *f* 20, **COPIËERBOEKEN** van *f* 2.75, **COPIËERINKT** in Kruiken van *f* 1.90 en 30 Cts., een ruim assortiment **POSTPAPIER**, dat men met adres gestempeld kan bekomen, **Enveloppes, Stalen Pennen**, waaronder de nieuwe **Balance Spring Pens** uit de gunstig bekende Fabrijk van PERRIJ, enz.

*** Bij **G. PORTIELJE & ZOON**, te *Amsterdam*, ziet het licht:

PROSPECTUS EN PROEVE VAN BEWERKING VAN
BLOEMLEZING
uit de Dichterlijke Werken
VAN
JAN LUIKEN,

bewerkt door Dr. **J. J. L. TEN KATE**, Predikant te *Middelburg*, en geïllustreerd met in NEDERLAND bewerkte **Staalgravuren**, naar oorspronkelijke Teekeningen van **HERMAN TEN KATE.**

Het PROSPECTUS, met de PROEVE van bewerking en PROEFPLAAT in STAAL, is aan alle Boekhandelaren in dit Rijk verzonden, en op aanvraag **GRATIS** te bekomen.

*** Bij den Boekverkooper **JOHANNES MÜLLER**, te *Amsterdam*, is verschenen:

KRÜGER, K. W., Grieksche Spraakleer, vooral van het Attische Taaleigen, ten gebruike van Scholen. Naar het Hoogduitsch bewerkt, door Dr. C. M. FRANCKEN, Hoogleeraar te *Groningen*. **SYNTAXIS**. Gt. 8o. *f* 2.75.

Vroeger verscheen bij denzelfden Uitgever:

KRÜGER, K. W., Grieksche Spraakleer, vooral van het Attische Taaleigen, ten gebruike van Scholen. Naar het Hoogduitsch bewerkt, door Dr. C. M. FRANCKEN. **ETYMOLOGIE.** Groot 8o. 1853. *f* 2,60.

De **CURATOR** in het FAILLISSEMENT van **TALLINA LA FEBRE**, Weduwe wijlen JOHANN LUDWIG LAGRO, Koopvrouw te *Groningen*, gehandeld hebbende onder de **firma Weduwe J. L. LAGRO**, noodigt bij deze de **CREDITEUREN** van genoemde Gefailleerde uit, om op MAANDAG den elfden Mei 1857, 's voormiddags te tien uur, de **TWEEDE VERGADERING** van CREDITEUREN in de GEHOORZAAL der ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen* bij te wonen, ten einde — voor zooverre zij hunne PRETENSIËN nog niet ter VERIFICATIE hebben aangeboden, dit alsnog te doen, en om voorts allen te RAADPLEGEN en te BESLISSEN over het door de gefailleerde voorgesteld en ter GRIFFIE van genoemde Regtbank heden, volgens het voorschrift der Wet, gedeponeerd **ACCOORD.**

GRONINGEN, 28 April 1857.

De Curator voornoemd:
S. M. S. MODDERMAN.

Faillissement.

De CREDITEUREN in het **Faillissement** van **JAN CROESE** worden opgeroepen, om de **REKENING** en **VERANTWOORDING** aan te hooren, welke zal geschieden op WOENSDAG den 29sten April, des middags te 12 uur, ter Griffie van de ARRONDISSEMENTS-REGTBANK te *Groningen*, ten overstaan van den Regter-Commissaris.

Mr. J. S. VAN RONKEL,
Curator.

Wij ondergeteekenden, COMMISSARISSEN der **ONDERL. BRANDWAARB.-MAATSCHAPPIJ** onder Directie van de Heeren **DE JONG en CO.**, gevestigd binnen *Amsterdam*, hebben het genoegen aan alle daarbij belanghebbenden te berigten, dat heden door voorn. Heeren Directeuren aan ons, in tegenwoordigheid van eenige Heeren Correspondenten en Deelgenooten, is gedaan **REKENING** en **VERANTWOORDING** hunner gehoudene Administratie over het jaar 1856; welke door ons in de meest mogelijke orde bevonden zijnde, met onze volkomene goedkeuring is bekrachtigd; tevens is daarbij overgelegd een allezins naauwkeurig overzigt van den gunstigen staat en steeds toenemenden bloei dezer Maatschappij, waaruit ons op nieuw is gebleken, dat deze Inrigting het algemeene vertrouwen, hetwelk dezelve in steeds klimmende mate geniet, ten volle waardig is.

AMSTERDAM, 24 April 1857.

Mr. C. H. B. BOOT, *Commissaris binnen Amsterdam.*
Zijnde de Heer *Mr.* M. C. VAN HALL door ongesteldheid verhinderd, deze vergadering bij te wonen.
H. W. VAN AYLVA VAN PALLANDT VAN WAARDENBURG EN NEERIJNEN.
L. G. A. Graaf VAN LIMBURG STIRUM.
Commissarissen buiten Amsterdam.

Deze Maatschappij, bekend als eene der oudste en meest solide van alle dergelijke zoo Binnen- als Buitenlandsche Instellingen, waarborgt tegen Schade veroorzaakt door Brand, de aangewende Bluschmiddelen, en verdere gevolgen van dien: **Gebouwen, Meubelen, Koopmansgoederen en Gereedschappen**, en zulks hetzij onderling, of bij vastgestelde jaarlijksche Premie, naar verkiezing der Deelnemers; waarvan de kosten zoo min mogelijk gesteld zijn.

Nadere informatiën zijn te bekomen, en aanvragen voor verzekering bij gemelde Maatschappij worden aangenomen te *Groningen* bij den Correspondent

L. DE JAGER.

MORGEN, te 10 uur,

VERKOOP van **MEUBELEN, ENZ.**, voor de Behuizing van Mejufvr. de Wedw. G. TEN OEVER, aan Der-A. HEDEN NAMIDDAG van 2—5 uur te bezien.

Mr. J. W. QUINTUS, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zullen, op DONDERDAG den 7den Mei 1857, des namiddags te 2 uur, vóór de Behuizing van wijlen den Heer J. W. HOFFMEISTER, te *Groningen*, aan de Vischmarkt, Zuidzijde, publiek worden verkocht:

Verscheidene soorten van LAKENS, BROEK-, VEST- en VOERINGSTOFFEN van **onderscheidene hoedanigheid**, eene **aanzienlijke partij** VEELSOORTIGE KNOOPEN, GEMAAKTE KLEEDEREN, ENZ., benevens PERSIJZERS en verdere GEREEDSCHAPPEN tot de **KLEERMAKERSAFFAIRE** behoorende.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, in de eerste dagen van de maand Mei e.k., vóór de Behuizing van Mejufvr. de Wed. den Heer J. VAN DEN BOS, te *Groningen*, bij den Heerepoortenboog, publiek worden verkocht:

Eene aanzienlijke hoeveelheid
PORSELEIN, ENGELSCH
en ander **AARDEWERK,**
waaronder veel **Wedgwoods.**

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

AANZIENLIJKE VERKOOPING
OP AFBRAAK.

Op nader te bepalen tijd en plaats, zal publiek, **op afbraak**, worden verkocht: Eene ZEER GROOTE, BUITENGEWOON ZWAAR GEBOUWDE en VEEL AFBRAAK BEVATTENDE **HEEREN BEHUIZING**, staande te *Groningen*, aan de Vischmarkt, Zuidzijde, vroeger in eigendom hebbende toebehoord aan de Erven WICHGEL VAN SCHILDWOLDE.

Mr. C. DE RANITZ.

*** Mr. **B. HAITSEMA VIËTOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke en ten Huize van den Landgebruiker DERK T. HOVINGA, te *Oostwolder-Polder*, op MAANDAG den 4den, en, zoo noodig, op DINGSDAG den 5den Mei 1857, telkens des namiddags te een uur, publiek, op 6 maanden Crediet te verkoopen:

Deszelfs **compleet BOEREN BESLAG** en **LEVENDE HAVE**, bestaande onder anderen in: Tien PAARDEN, 15 HOORNBEESTEN, 5 BOERENWAGENS, 1 KORRELWAGEN, 5 PLOEGEN, 5 EIDEN, 1 WELTERBLOK, BODDEN, SLEPEN, een best RAAPZEIL met TOEBEHOOREN, drie WAAIJERS, ZEEVEN, STRIJKBRED en verder BOERENGEREEDSCHAP; — **MELKGEREEDSCHAP**, als: KERN, TIJNEN, BALIËN, EMMERS, 2 KOPEREN SLAGTKETELS en 2 DITO MELKEMMERS; — wijders

Allerhande Huismeubelen,

als: KABINET, 2 KLOKKEN, 2 PULPITRUMS, SPIEGELTAFELS, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, TAFELS, STOELEN, BANKEN, BEDDEGOED, KOPER-, TIN-, IJZER-, GLAS- en AARDEWERK, ENZ., en nog eene partij HOOI en STROO.

NB. Op dezen Boeldag zullen geene andere Personen met **KOEKBLOKKEN** worden toegelaten, dan diegenen, welke in de Gemeente **Midwolde** woonachtig zijn.

B. HAITZEMA VIËTOR.

BOELDAG van SLOOPHOUT,

op ZATURDAG den 2den Mei 1857, te 1 uur, aan den Dijk te *Garnwerd*, van het **HOUT** van **5 groote gesloopte SCHEPEN.**

J. HOMAN.

TE HUUR:

Een **KOEPEL** en **TUINTJE**, bij H. DIJKHUIS, buiten de Heerepoort.

PRIJSVERMINDERING.

Ondergeteekende maakt aan zijne geëerde Begunstigers en verdere Liefhebbers bekend, dat de **DAHLIA'S** volgens Catalogus van 1857 zullen worden afgeleverd: **iets Aff.** 25 **12** stuks voor *f* **3,00**; 25 Aff. 25 **12** stuks voor *f* **4,00**, en niet voor *f* 4,00 en voor *f* 6,00; aflevering in de maand Mei.

GRONINGEN, 24 April 1857.

J. HECTOR,
Boom- en Bloemkweeker.

LOGEMENT
HET WAPEN VAN OVERIJSSEL,

in den **Vijfhoek** te **Amsterdam,**
Warmoesstraat, M 466.

Door AANKOOP **eigenaar** geworden zijnde van bovengenoemd **LOGEMENT**, neemt de ondergeteekende de vrijheid, hetzelve aan de vroegere Begunstigers, soo mede aan het geëerde REIZEND PUBLIEK aan te bevelen. Hij, zoowel als zijne Echtgenoot, Mej. VOGELSANG, steeds in soortgelijke Betrekking werkzaam geweest zijnde, zullen trachten alles aan te wenden, hunne Begunstigers naar genoegen te voldoen; H.Ed. eene prompte, nette en aanbevelenswaardige bediening verzekerende.

W. C. VERMUNT.

KITZINGER BIER VAN 'T VAT,

op **heden avond** en vervolgens, bij den *Wijn-* en *Koffijhuishouder*

J. P. HUISMANS.

Hetzelve is ook à **40** Cts. de Flesch bij 6 of meer Flesschen buitenshuis te bekomen.

NB. Een flinke **KOFFIJHUISBEDIENDE** kan dadelijk bij mij geplaatst worden.

ENGELSCHE BIEREN,

regtstreeks uit de **Brouwerijen** in **Engeland** en **Schotland** aangevoerd, te bekomen op Fust en Bottels, bij

D. DE VRIES,
in Wijnen.

DOCKUM, April 1857.

De ondergeteekende verlangt tegen ten spoedigste eenen **ONDERMEESTER**, of een geschikt **MEISJE**, niet beneden de 16 jaren.

D. CREMER, *Onderw.*

JOHANNA WILHELMINA KRUIS, Dienstmeisje op de Keizersgracht, (belangstellenden kunnen het adres in het VERKOOPHUIS vernemen), had dertien jaren aan rheumatismes geleden en soms zoo erg, dat zij het bed niet verlaten kon. Beroemde geneesheeren hebben haar behandeld zonder haar van de hevige pijnen, die zij leed, te kunnen bevrijden. Sedert zeven jaren draagt zij een **Goldberger's Ketting** en bevindt zich aldien tijd veel beter. Zij was heden in het Verkoophuis om een nieuwen Ketting te koopen, heeft ons deze bijzonderheden verteld en verzocht daaraan openbaarheid te geven.

AMSTERDAM, 4 April 1857.

Alle rheumatische ziekten, verlammingen, gewrichtspijn, hoofdpijn, oorpijn, kiespijn, maagpijn, krampkolijk, kramp in de borst en in de kuiten, kaubbeljicht, verstijving in de leden, lendenpijn, aangezigtspijn, zenuwziekten, worden zeker en spoedig door **GOLDBERGER'S KETTINGEN** genezen.

Zij kosten *f* 1,80, *f* 2,70, *f* 3,60, *f* 5,40.
OORMAGNETEN *f* 1,80 het paar.
RINGEN *f* 1,50 en *f* 1,80.

Amsterdam, VERKOOPHUIS; *Assen*, H. P. A. VAN GORCUM; *Delfzijl*, A. W. C. KEIJZER; *Groningen*, C. RIKKERS en M. GAASBEEK; *Hoogezand*, F. M. DIKEMA; *Meppel*, A. JEULEN en Co.; *Nieuwolda*, R. P. v. CALCAR; *Noordbroek*, W. B. TEDINGA; *Pekela*, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; *Stads-Kanaal*, H. KREKEL; *Steenwijk*, K. TIMMERMANS; *Veendam*, S. SAVENIJE; *Winschoten*, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.